

รายวิชา วิทยาการคำนวณ

รหัสวิชา ว22104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความฉลาดรู้ดิจิทัล

เรื่อง การใช้เทคโนโลยี อย่างมีความรับผิดชอบ (1)

ครูผู้สอน ครูเจนจิรา โคตรวงศ์

การใช้เทคโนโลยี อย่างมีความรับผิดชอบ (1)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายแนวทางปฏิบัติเมื่อพบเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
2. เลือกใช้แนวทางปฏิบัติเมื่อพบเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
3. คำนึงผลกระทบการเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมต่อตนเองและผู้อื่น

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่า

ปัญหาที่เกิดจากการใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน
มีอะไรบ้าง

อภิปรายร่วมกัน

บุคคลอื่นบันทึกภาพ แล้วนำข้อมูลส่วนตัว
ของนักเรียนไปสมัครบัญชีผู้ใช้
ในเครือข่ายสังคม จากนั้นนำบัญชีผู้ใช้
ดังกล่าวไปใช้ขายสินค้าออนไลน์

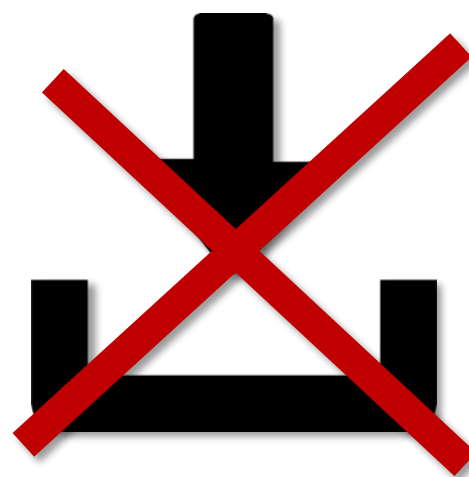
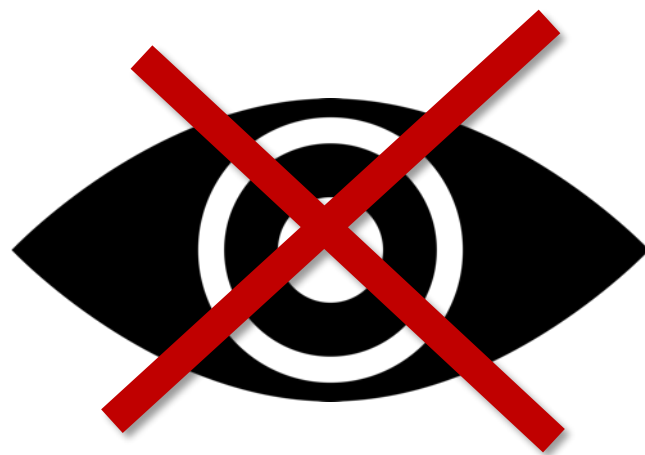
อภิปรายร่วมกัน

- นักเรียนได้รับผลกระทบอย่างไร
- ผู้ที่นำบัญชีนักเรียนไปกระทำความผิดจะได้รับผลกระทบอย่างไร
- มีบุคคลอื่นที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์นี้หรือไม่ อย่างไร
- นักเรียนมีแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหานี้อย่างไร

แนวทางการปฏิบัติเมื่อพบเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

1. ปฏิเสธการรับข้อมูล

แนวทางปฏิบัติเมื่อพบเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

2. ไม่ส่งต่อ ไม่แชร์ ไม่เผยแพร่

อาจเข้าข่ายผิดกฎหมายตาม พรบ.คอมพิวเตอร์

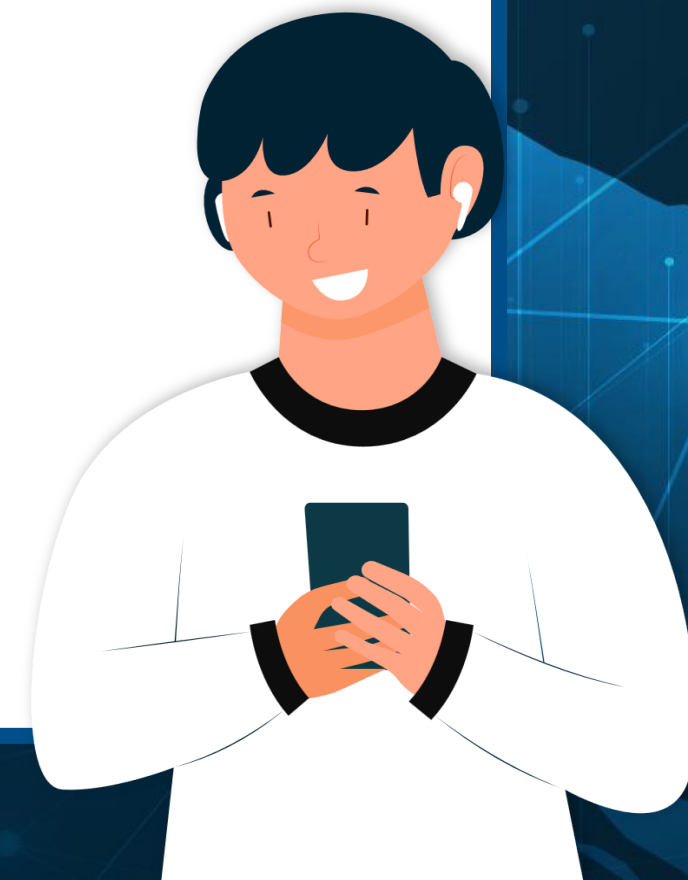
มีโทษทั้งจำและปรับ

แนวทางปฏิบัติเมื่อพบเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

3. เมื่อไม่สามารถจัดการหรือแก้ไขเองได้

แจ้งครูหรือผู้ปกครอง
เพื่อดำเนินการแก้ไขทันที

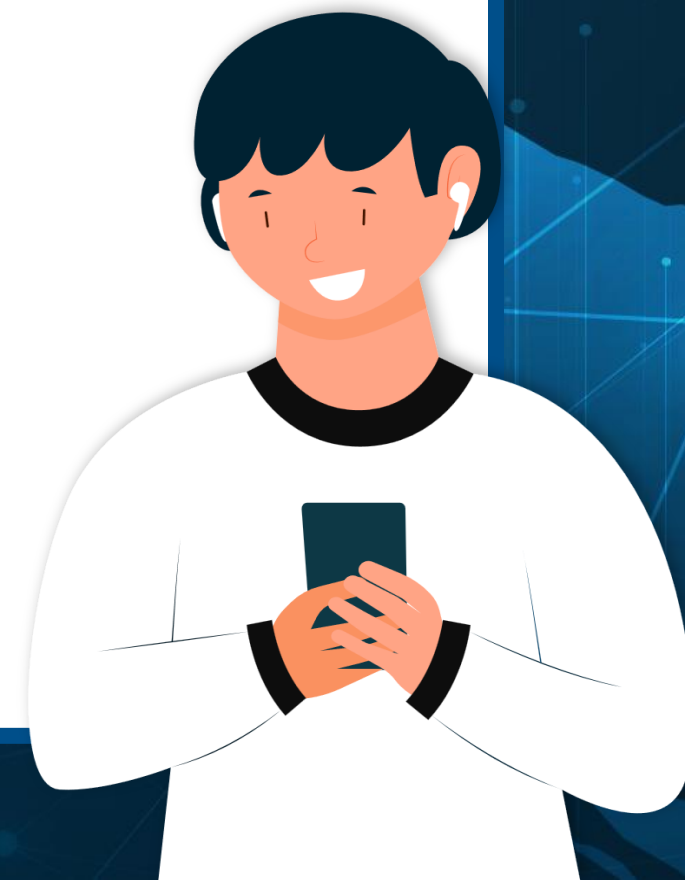
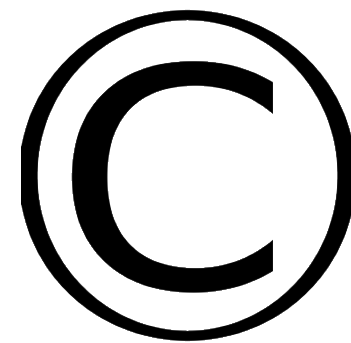
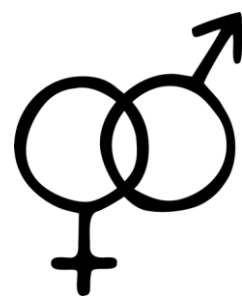

แนวทางปฏิบัติเมื่อพบเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

4. แจ้งผู้เกี่ยวข้องที่ดูแลเว็บไซต์

โดยรายงานปัญหาที่พบเราพบ

แนวทางปฏิบัติเมื่อพบเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

5. หากผู้ดูแลระบบไม่จัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น

แจ้งเจ้าหน้าที่รัฐหรือตำรวจหรือ

แจ้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ที่เว็บไซต์ www.mdes.go.th

ตัวอย่าง ฉันทำถูกหรือไม่ หากไม่ใช่ควรทำอย่างไร

รายงานปัญหาที่พบเราพบ

ผลกระทบการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม

ผลกระทบต่อผู้เผยแพร่

รู้สึกผิดกับการกระทำของตนเอง หรือ
รู้สึกเสียใจเมื่อผู้อื่นมีพฤติกรรม
เลียนแบบการกระทำที่ไม่เหมาะสม
ของตนเองโดยไม่ได้ไตร่ตรองให้ถี่ถ้วน

ถูกสังคมลงโทษ ได้รับการประณาม
หรือเกลียดชังจากสังคม

จิตใจ

สังคม

ผลกระทบที่ผู้อื่นได้รับจากการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม

เสียใจ ทำให้เกิดความรู้สึกอับอาย
ไม่ปลอดภัย กลัว รู้สึกไม่มั่นคง
มีบาดแผลทางจิตใจ ได้รับความ
เกลียดชัง สูญเสียการยอมรับจากผู้อื่น

ได้รับผลกระทบด้านการใช้ชีวิต
ประจำวัน ครอบครัวเดือนร้อน
ถูกประจานจากสังคม

ผลกระทบการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม

ผลกระทบต่อผู้เผยแพร่

ได้รับโทษ เนื่องจากข้อมูลเหล่านั้น
อาจผิด ระเบียบ กฎเกณฑ์และ
กฎหมาย ทำให้เสียเวลา และ
เสียค่าใช้จ่ายจากการดำเนินคดีทาง
กฎหมาย

กฎหมาย

การทำงานและธุรกิจ

ผลกระทบที่ผู้อื่นได้รับจากการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม

อาจถูกให้ออกจากงานเพราะบริษัท
เกิดความเข้าใจผิดจากข้อมูลที่ได้รับ
เสียผลประโยชน์ทางธุรกิจ เช่น
ผู้แสวงหาผลประโยชน์หรือคู่แข่ง
ทางธุรกิจ อาจสร้างข่าวลวง เพื่อ
โฆษณาหรือโจมตีผู้อื่น

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง เหมาะหรือไม่ ทำอย่างไร
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ความฉลาดรู้ดิจิทัล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 เรื่อง การใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ1
รายวิชา วิทยาการคำนวณ รหัสวิชา ว22104 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สมาชิกกลุ่มที่

1. ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่..... 2. ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่.....
3. ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่..... 4. ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบเสาะสถานการณ์กลุ่มละ 1-2 สถานการณ์ พิจารณาสถานการณ์ตัวอย่างแล้ว
ตอบคำถาม ว่าข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลจริง หรือเป็นข้อมูลหลอกลวง โดยให้เหตุผลประกอบ พร้อมทั้งบอกวิธี
ปฏิบัติหากพบว่าเป็นเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

1. สถานการณ์ที่ได้รับมอบหมาย คือ

.....
.....
.....
☐ ข้อมูลจริง ☐ ข้อมูลหลอกลวง

เหตุผล.....
.....
.....

☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม

วิธีการปฏิบัติหากพบว่าเป็นเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม.....
.....
.....

2. สถานการณ์ที่ได้รับมอบหมาย คือ

.....
.....
.....
☐ ข้อมูลจริง ☐ ข้อมูลหลอกลวง

เหตุผล.....
.....
.....

☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม

วิธีการปฏิบัติหากพบว่าเป็นเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม.....
.....
.....

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง เหมาะหรือไม่ ทำอย่างไร

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง เหมาะหรือไม่ ทำอย่างไร

คำชี้แจง ให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมดังนี้

ให้นักเรียนแต่กลุ่มสุ่มหยิบสถานการณ์กลุ่มละ 1-2 สถานการณ์ พิจารณาสถานการณ์ตัวอย่าง แล้วตอบคำถามว่าข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลจริง หรือเป็นข้อมูลหลอกลวง โดยให้เหตุผลประกอบ พร้อมทั้งบอกวิธีปฏิบัติหากพบว่าเป็นเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ความฉลาดรู้ดิจิทัล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 เรื่อง การใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ1
รายวิชา วิทยาการคำนวณ รหัสวิชา ว22104 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ หมายถึง การใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่สร้างผลกระทบด้านลบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม มีแนวทางดังนี้

แนวทางการใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ

1. ใช้เพื่อประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ ศึกษาหาความรู้ ทำงาน ติดต่อสื่อสาร หรือใช้เพื่อพัฒนาทักษะใหม่ ๆ
2. รู้เท่าทันสื่อและข้อมูล ตรวจสอบแหล่งที่มา ไม่แชร์ข่าวปลอม หรือข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง
3. เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ ไม่ใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดความเกลียดชังหรือบูลลี่ออนไลน์
4. รักษาความปลอดภัยไซเบอร์ ตั้งรหัสผ่านที่ปลอดภัย เปิดการยืนยันตัวตนสองชั้น ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเกินจำเป็น
5. ใช้เวลาอย่างเหมาะสม กำหนดเวลาในการใช้ ลดการติดหน้าจอ หยุดพักสายตาและดูแลสุขภาพร่างกาย
6. เป็นพลเมืองดิจิทัลที่ดี ใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยเหลือสังคม ร่วมมือกันสร้างชุมชนออนไลน์ที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์

แนวทางปฏิบัติเมื่อพบ เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

◆ แนวทางปฏิบัติสำหรับบุคคลทั่วไป

1. หยุดการดูหรือแชร์ต่อ – อย่าส่งต่อเพื่อป้องกันการแพร่กระจาย
2. ใช้ฟังก์ชันรายงาน (Report) – แจ้งผู้ให้บริการแพลตฟอร์มหรือแอปพลิเคชัน
3. บล็อก/เลิกติดตาม – ปิดกั้นแหล่งเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม
4. ตรวจสอบแหล่งที่มา – หากเป็นข้อมูลข่าวสาร ให้พิจารณาความน่าเชื่อถือก่อนเชื่อหรือแชร์
5. ปกป้องผู้ใหญ่หรือผู้เชี่ยวชาญ – โดยเฉพาะหากเป็นนักเรียน นักศึกษา

◆ แนวทางปฏิบัติสำหรับครู/ผู้ปกครอง

1. พูดคุยอย่างสร้างสรรค์ – ชี้แนะโดยไม่ตำหนิ ให้เด็กเข้าใจถึงอันตราย
2. สอนการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) – เพื่อแยกแยะข้อมูลจริง-เท็จ
3. ตั้งค่าเครื่องมือกรองเนื้อหา (Parental Control) – ช่วยลดการเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม
4. เป็นแบบอย่างในการใช้สื่อ – ใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การใช้เทคโนโลยี อย่างมีความรับผิดชอบ

ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 1 เพิ่มเติม
ประกอบการทำกิจกรรม

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

นักเรียนปฏิบัติ

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง เหมาะหรือไม่ ทำอย่างไร

สรุปความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรม

1. แนวทางปฏิบัติเมื่อพบเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

แนวคำตอบ

ไม่ส่งต่อหรือแชร์ต่อ รายงาน (Report) ต่อแพลตฟอร์มบล็อก
หรือละเว้นการติดตาม แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สรุปความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรม

2. ผลกระทบการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม

แนวคำตอบ

ผลกระทบต่อตนเอง ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมอาจถูกนำไปใช้ต่อหรือนำมาเผยแพร่ซ้ำ ทำให้เกิดความเสื่อมเสียในชื่อเสียง ผลกระทบต่อผู้อื่น ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องอาจทำให้ผู้คนเชื่อสิ่งผิด ๆ และเกิดความขัดแย้ง
ผลกระทบต่อสังคม สร้างความแตกแยก โดยเฉพาะเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศาสนา การเมือง เชื้อชาติ หรือกลุ่มบุคคล

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การใช้เทคโนโลยี
อย่างมีความรับผิดชอบ
(2)

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง PAPA
2. ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง การสร้างและแสดงสิทธิ์
ความเป็นเจ้าของผลงาน
3. บัตรสถานการณ์ PAPA

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

